

שיעורי מחנך בנושא ארגון זמן לקראת בגרות

מובא להלן רצף של פעילויות שדורשות כ 3 שיעורים, כמובן אפשר לבחור מתוכן

1. מושיבים את התלמידים בשני מעגלים: מעגל פנימי ומעגל חיצוני. כך שכל תלמיד יושב מול תלמיד אחר. מבצעים ראיונות הדדיים קצרים בנושאים שאתם תיתנו להם, וכל 2 דקות שורקים במשקוקית או עושים צליל כלשהו שמסמן שצריך לעבור הלאה - ואז רק המעגל החיצוני זז כסא אחד ימינה והמעגל הפנימי לא זז, כך שיוצא שכל פעם שני ילדים אחרים משוחחים זה עם זה.

בכל מעבר אתם מספקים משפט חדש לשוחח אודותיו, כולם קשורים לניהול זמן. משפטים לדוגמא:

1. אם הייתה עוד שעה אחת ביממה הייתי מקדיש אותה ל...
2. גם אם יש לי יום עמוס בטירוף, אין מצב שאוותר על...
3. מה שהכי מבזבז לי את הזמן זה...
4. התכונה שלי שהכי עוזרת לי לנהל את הזמן שלי היא...
5. התכונה שלי שהכי מקלקלת לי את ניהול הזמן שלי היא...
6. אם אצליח לנהל את הזמן שלי קצת יותר טוב מהיום, אצליח....

2. נותנים לתלמידים חידה, ומבקשים מהם בקבוצות קטנות להציע פתרונות לחידה:

מנהל בכיר הלך וקרט תחת עומס העבודה האין סופי. כדי להספיק את כל המטלות שהיה עליו להשלים הוא נהג להאריך את היום באמצעות קימה שעה אחת קודם וסיום העבודה בשעות הקטנות של הלילה. בצר לו, פנה ליועץ ארגוני ואמר "אני אינני מאמין גדול ביועצים ארגוניים (אני חושב שמי שיודע לנהל יעסוק בניהול ולא ביעוץ...), אך אני מוכן היום להיעזר גם בקוראים בקפה..." המנהל שטח את בעיותיו. ענה לו היועץ: "אני אכתוב לך עצה ואשימה במעטפה. תחזור למשרדך, פתח את המעטפה ותבחן אם העצה בה הינה בעלת ערך בעיניך. במידה ותמצא אותה בעלת ערך, שקול את משקלה בכסף ושלם לי. במידה והיא בעיניך נטולת ערך, שכח ממני ואיך חייב לי דבר..". כתב היועץ עצה המורכבת משלושה משפטים קצרים ומסרה למנהל.

פנה כל איש לדרכו.

כעבור חודש קיבל היועץ מכתב לביתו ובו מילה אחת "תודה!". לפתק היה מצורף צ'ק על סך \$30,000.

לאחר שהוצעו הצעות שונות ודסקתם יתרונות וחסרונות של ההצעות, ערכתם המשגות מסוג "אז בעצם מה שאתם אומרים זה ש..." מראים להם את התשובה – ומחזקים על כך שבגדול דברים דומים גם הם הציעו.

- א. ערוך רשימה של הדברים אותם עליך לעשות היום.
- ב. סדר אותה על פי סדר חשיבות.
- ג. בצע את הפעולה הראשונה.
- ד. חזור ל- א' !!!!

3. מספרים את סיפור המרצה הזקן וכד האבנים.

יום אחד הוזמן מרצה זקן בבית הספר למנהל ציבורי בארה"ב לשאת הרצאה על הנושא 'תכנון זמן יעיל' בפני קבוצה של 15 מנהלים בכירים בחברות הגדולות ביותר בארה"ב..

ההרצאה הייתה אחת מתוך חמש הרצאות ביום העיון שאורגן עבורם. למרצה ניתנה שעה אחת 'להעביר את החומר'.

בעומדו בפני קבוצת האליטה הזו, שהיתה מוכנה לרשום כל מילה שתצא מפיו, העביר המרצה הזקן את מבטו עליהם באיטיות ולאחר מכן אמר: 'אנו עומדים לערוך ניסוי'.

מתחת לשולחן שהפריד בינו לבין מאזיניו הוציא המרצה מיכל זכוכית גדול והניחו בעדינות לפניו. לאחר מכן הוציא מתחת לשולחן כתריסר אבנים, כל אחת בגודל של כדור טניס, והניח בעדינות, אחת אחת, בתוך המיכל.

כאשר התמלא המיכל לגמרי ולא ניתן היה להוסיף עוד אבן אחת, הרים המרצה את מבטו באיטיות ושאל: 'האם המיכל מלא?' כולם השיבו 'אכן'.

המרצה המתין מספר שניות ושאל: 'האמנם?' ואז שוב התכופף והוציא מתחת לשולחן כלי מלא אבני חצץ.

בקפדנות שפך את החצץ מעל האבנים וניער מעט את המיכל. אבני החצץ הסתננו בין האבנים הגדולות עד שירדו לתחתית המיכל. שוב הרים המרצה הזקן את מבטו ושאל את הקהל: 'האם המיכל מלא?'

עתה החלו מאזיניו המבריקים להבין את כוונתו. אחד מהם השיב 'כנראה שלא'.

'נכון' השיב המרצה הזקן. חזר והתכופף, והפעם הוציא מתחת לשולחן סיר מלא בחול. בתשומת לב שפך את החול אל תוך המיכל. החול מילא את החלל בין האבנים הגדולות ובין החצץ. פעם נוספת שאל המרצה את תלמידיו: 'האם המיכל מלא?'

הפעם ללא היסוס ובמקהלה השיבו התלמידים המחוננים: 'לא!'

'נכון' השיב להם המרצה הזקן. וכפי שציפו תלמידיו רבי העוצמה והיוקרה, הוא נטל את כד המים שעמד על השולחן ומילא בהם את המיכל עד לשפתו.

המרצה הזקן הרים את מבטו אל הקהל ושאל: 'איזו אמת גדולה יכולים אנו ללמוד מניסוי זה?' בחושינו על נושא ההרצאה, השיב אחד הנועזים והזריזים שבין מאזיניו: 'אנו למדים שכל שנראה לנו שהיומן שלנו גדוש ומלא התחייבויות, אם באמת מתאמצים תמיד ניתן להוסיף עוד משימות ומטלות'.

'לא', השיב המרצה הזקן. 'לא זה. האמת הגדולה שמוכיח לנו הניסוי היא זו: אם לא מכניסים למיכל קודם כל את האבנים הגדולות, לעולם לא נוכל להכניס אותן אחר כך'.

דממה עמוקה השתררה באולם, כאשר כל אחד מנסה לתפוס את מלוא המשמעות של דברי המרצה.

הזקן התבונן בשומעיו ואמר: 'מהן האבנים הגדולות בחייכם? בריאותכם? המשפחה? ידידיכם? הגשמת חלומותיכם? לעשות מה שאתם אוהבים? להילחם למען מטרה נעלה? להינפש? לקחת זמן לעצמכם? למכור פרופיל?'

'מה שחייבים לזכור הוא, שחשוב ביותר להכניס קודם כל את האבנים הגדולות בחיינו, כי אם לא נעשה זאת, אנו עלולים לפספס את החיים. אם ניתן עדיפות לדברים הקטנים (החצץ, החול) יתמלאו החיים בדברים הקטנים, ולא יישאר די מהזמן היקר שלנו כדי להשיג את הדברים החשובים באמת בחיים. משום כך, אל תשכחו לשאול את עצמכם את השאלה: מהן האבנים הגדולות בחיי? וכאשר תזהו אותן, הכניסו אותן ראשונות למיכל החיים שלכם.'

בתנועת יד ידידותית בדרך המרצה את מאזיניו ויצא באיטיות מן האולם.

4. מבקשים מכל תלמיד לרשום במחברת שלו בין 3 – 5 אבנים גדולות שיש לו כרגע, 70 – 15 אבנים קטנות. למתקדמים – אפשר להכין ציור של כד עם אבנים גדולות וקטנות ולתת להם למלא את זה בציור, יהיה יותר מוחשי ויותר מעניין.
5. מזמינים לשתף – מהן האבנים הגדולות שלהם, מדוע הן חשובות להם.
6. מבקשים מהם לערוך כעת את האבנים שלהם במטריצה הבאה: (אפשר שיציירו במחברת או להכין להם דף משוכפל עם טבלה גדולה)

לא דחוף	דחוף	
		חשוב
		לא חשוב

אחרי שהם מתעסקים עם זה קצת לבד, מזמינים מישהו לשים על הלוח את המטריצה שלו, ומבקשים ממנו הבהרות – מדוע זה חשוב, מדוע זה דחוף. מסבירים להם את האבחנות ביניהם:

לא דחוף	דחוף	חשוב
<p>דברים שצריך לעשות על הצד הטוב ביותר אבל זה יכול לחכות</p> <p>לדוגמא: מבחן שחשוב לי להצליח בו אבל יש לי מספיק זמן, יש לי את כל החומר, אני רק צריך לסמן לעצמי בדיוק מתי להתחיל ללמוד אליו כדי שיהיה לי מספיק זמן.</p>	<p>דברים שצריך לעשות עכשיו ולעשות אותם על הצד הטוב ביותר</p> <p>לדוגמא: מבחן במקצוע שממש חשוב לי ושחסר לי בו הרבה חומר שאני צריך להשלים.</p> <p>או: ריב עם חבר שהקשר שלנו חשוב לי ושמאד קשה לי כל יום לראות אותו בבי"ס כשאנחנו כרגע לא מדברים</p>	<p>חשוב</p>
<p>דברים שכדאי לוותר עליהם. אם זה לא חשוב ולא דחוף אבל זה ממשיך להציק לנו, עדיף שנחליט באופן מודע שאני לא מתכוון לעשות את זה וזהו, להרפות מזה, כי אחרת זה הופך להיות מחשבה מטרידה שממילא לא עושים איתה כלום.</p> <p>לדוגמא: להיפגש עם חברה שכבר הרבה זמן לא נפגשנו. אבל האמת היא שהקשר איתה לא כזה חשוב לי ולא ממש בוער לי. זה סתם יושב עלי כי לא נעים לי ממנה.</p>	<p>דברים שצריך לעשות אותם עכשיו אבל אפשר לחפף בהם, זה לא חייב להיות מושלם. או אפשר לבקש ממישהו אחר לעשות במקומך כי לא נורא אם זה לא יצא בדיוק כמו שאתה רוצה.</p> <p>לדוגמא: להתכונן לבוחן במקצוע שקל לי בו. זה יושב עלי, זה מטריד אותי, האמת היא שאני צריך בשביל זה בסה"כ 10 דקות, אבל אני דוחה ודוחה את זה וזה סתם מחשבה מטרידה.</p>	<p>לא חשוב</p>

7. מחלקים לתלמידים טבלת גאנט – מצורף בקובץ נפרד דף תכנון חודשי - ומסבירים את העיקרון – בטבלת גאנט עובדים מהסוף להתחלה.

א. מסמנים את התאריך החשוב (נניח מועד הבחינה / הגשת עבודה / יומולדת לאמא / מועד החיסול המתוכנן של העברייין שנשכרת לרצוח וכו').

ב. עורכים רשימה של כל הפעולות שיש לבצע עד לתאריך הנ"ל. לדוגמא:

1. לדבר עם המורה שיסביר לי את המושג שלא הבנתי
2. לצלם חומר מחבר של שיעורים שלא הייתי בהם.
3. לדבר עם המורה שיוותר לי על עבודה אחת שלא הגשתי
4. להבין שזה לא יעזור לי ולהשלים את העבודה
5. לעבור על החומר בקריאה מרפרפת ולסמן לעצמי ראשי פרקים עיקריים.
6. להוציא שאלות עיקריות מכל פרק ושאלות משניות – לשער אילו שאלות יופיעו במבחן
7. לקרוא ולאחסן לעצמי את החומר בשיטות שנוחות לי (סיכום / למרקר / תרשים / טבלה / לדבר על החומר בקול רם עם חבר)
8. לעשות לעצמי סימולציות של מבחן, כל פעם על פרק אחר – כלומר לשבת עם חומר סגור ולענות על השאלות שניסחתי לעצמי.
9. לבדוק במה אני שולט יותר ובמה פחות ולעבור שוב רק על חומר שבו אני לא שלוט.
10. לבחון את עצמי שוב ולבדוק מה מצבי
11. אני מוכן למבחן.

שימו לב- סעיפים 5 – 11 הם הסעיפים הכי חשובים בהכנה לקראת מבחן. תלמידים נהוגים לאחסן ולאחסן ולא להתאמן בשליפה של החומר וגם לא בקידוד יעיל שלו.

אם מעניין אתכם ויש לכם זמן להיכנס לזה – דברו איתי על משל רץ המרתון ואסביר לכם כיצד ללמד את זה.

בהצלחה!